

4. SOCIALIZACIJA

A. OPREDELITEV

Od vseh živih bitij ima človek najdaljše obdobje osamosvajanja, zato je pomembno, da v tem času svoja ravnanja prilagodi pričakovanjem družbe, da se SOCIALIZIRA (udružbljanje).

Pri socializaciji gre za 2 procesa:

- ❖ INKULTURACIJA (učenje kulture): otrok sprejema norme, vrednote in način življenja družbe. Ta proces socializacije je pomemben za družbo, ker družba dobi primernega posameznika.
- ❖ RAZVOJ OSEBNOSTI: to pa je pomembno za posameznika

Socializacija je most med generacijami (starši skrbijo za otroke). Socializacija omogoča, da se vse pridobitve prejšnjih generacij prenese na nove generacije.

Eni trdijo, da je človekovo vedenje gensko določeno (dedno), drugi menijo, da je posledica družbe.

ODG.: Človek dobi genske lastnosti, ki mu omogočajo, da postane človek. To dokazujejo nesocializirani otroci → otroci iz gozda. Socializacija je možna samo v stiku z drugimi ljudmi.

B. VRSTE SOCIALIZACIJE

Socializacija ni enako intenzivna skozi življenje (najmočnejša je v otroštvu), hkrati pa se spreminja tudi njen vpliv. Zato ločimo več vrst socializacij:

- ❖ PRIMARNA SOCIALIZACIJA: poteka v ranem otroštvu v družini in med vrstniki, je najmočnejša in je osnova za vse nadaljnje socializacije, ker poteka v ČUSTVENEM okolju. Otrok se uči z imitacijo (posnemanjem) hkrati pa se poistoveti (identificira) s starši (stališča staršev vzame za svoja) zato se otroštvo največkrat konča z krizo identitete (ker otrok začne pridobivati svoj lasten pogled na svet).
- ❖ SEKUNDARNA SOCIALIZACIJA: med primarno in sekundarno socializacijo ni meje. Poteka v institucijah (šola,...), poteka celo življenje. Odnosi, nadzor in sankcije vse je formalno (v primarni socializaciji je vse neformalno).
- ❖ TERCIARNA SOCIALIZACIJA: nastopi z vstopom v službo, poklic ZELO vpliva na posameznika.
- ❖ RESOCIALIZACIJA (ponovna socializacija): bolezni, preselitev v tujino, prihod iz zapora,...

MEHANIZMI SOCIALIZACIJE: (načini učenja socializacije): imitacija-posnemanje, identifikacija-poistovetenje, prizadevanje za nagrado, izogibanje kazni, igranje vlog,...

C. DEJAVNIKI SOCIALIZACIJE (kje poteka)

- ❖ DRUŽINA: primarna socializacija. Tu se otrok nauči prvih korakov za življenje v družbi.
- ❖ VRSTNIKI:

❖

❖

D. ŽIVLJENJSKI POTEK

E. SOCIALIZACIJA IN INDIVIDUALNA SVIBODA